

30. november 2010

Samlenotat vedrørende rådsmødet (ECOFIN) den 7. december 2010

Der fremsendes dokumenter vedrørende følgende markerede dagsordenspunkter, som skønnes at vedrøre Det Politisk-Økonomiske Udvalgs ansvarsområde:

- 1) Moms – forlængelse af regel om minimumsniveau for normalsatsen
 - Vedtagelse
 - KOM(2010) 331
- 2) Forslag til ny momsforordning
 - Vedtagelse
 - KOM(2009) 672
- 3) Postmoms
 - Fremskridtsrapport
 - KOM(2003) 234, KOM(2004) 468
- 4) Administrativt samarbejde på skatteområdet (bistandsdirektivet)
 - Politisk enighed
 - KOM(2009) 29
- 5) Adfærdskodeks for erhvervsbeskatning
 - Rapport til Rådet/Rådskonklusioner
 - KOM-dokument foreligger ikke
- 6) Forslag til forordning vedr. short selling mv.
 - Fremskridtsrapport
 - KOM(2010) 482
- 7) Styrket økonomisk samarbejde: Opfølgning på Det Europæiske Råd den 28.-29. oktober 2010 Side 3
 - Rapport til Rådet
 - KOM-dokument foreligger ikke
- 8) Forberedelse af Det Europæiske Råd den 16.-17. december 2010
 - a) Rapport om behandling af systemiske pensionsreformer under Stabilitets- og Vækstpagten Side 12
 - Rapport til Det Europæiske Råd
 - KOM-dokument foreligger ikke
 - b) Permanent mekanisme til løsning af gældskriser

- *Politisk drøftelse*
KOM-dokument foreligger ikke

- c) Bankafviklingsfonde og beskatning af den finansielle sektor
 - *Rapport til Det Europæiske Råd*
KOM(2010) 254

- 9) Sundhedsrapport
 - *Rådskonklusioner*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 15

- 10) Meddelelse fra Kommissionen om det indre marked
 - *Status/orientering*
KOM(2010) 608

- 11) Rammer for krisehåndtering i den finansielle sektor
 - *Rådskonklusioner*
KOM(2010) 579

Dagsordenspunkt 7: Styrkelse af det økonomiske samarbejde i EU - opfølgning på DER den 28.-29. oktober 2010

Resumé

ECOFIN forventes at drøfte en statusrapport vedrørende reformen af det økonomiske samarbejde i EU.

Baggrund

Kommissionen fremlagde den 29. september 2010 en række forslag til retsakter, der skal bidrage til at styrke det økonomiske samarbejde i EU.

På Det Europæiske Råd (DER) den 28.-29. oktober 2010 fremlagde Taskforcen under ledelse af DER-formanden og med deltagelse af EU's finansministre en rapport med forslag til styrket økonomisk koordination i EU, som blev endosseret af DER. EU-landene skal nu drøfte udmøntningen af Taskforcens rapport i en reform af det økonomiske samarbejde, dvs. konkrete ændringer af Stabilitets- og Vækstpagten m.v., på basis af Kommissionens forslag til retsakter. Der sigtes efter principiel enighed vedrørende reformen i ECOFIN primo 2011 og efterfølgende forhandlinger med Europa-Parlamentet med det mål, at reformen af det økonomiske samarbejde kan være færdig i sommeren 2011.

ECOFIN ventes på rådsmødet den 7. december at drøfte en statusrapport vedrørende arbejdet med reformen af det økonomiske samarbejde.

Indhold

ECOFIN forventes at drøfte en rapport om status for forhandlingerne om forslagene til styrkelse af det økonomiske samarbejde i EU. Forhandlingerne i den Økonomiske og Finansielle Komité (EFC) har taget udgangspunkt i Kommissionens forslag af 29. september 2010 (KOM(2010)522, KOM(2010)523, KOM(2010)524, KOM(2010)525, KOM(2010)526 og KOM(2010)527) samt finansminister-taskforcens rapport til DER den 28.-29. oktober 2010. Rapporten til ECOFIN skal udstikke retningslinjerne for de videre drøftelser i EFC og en rådsarbejdsgruppe med deltagelse af landenes finansministerier.

EU-landene har på nuværende tidspunkt drøftet følgende:

1. Muligheder for at styrke den forebyggende del af Stabilitets- og Vækstpagten
2. En numerisk hovedregel til vurdering af hastigheden for nedbringelse af den offentlige gæld
3. Finanspolitiske rammer
4. Overvågning af makroøkonomiske ubalancer

Ad 1: Muligheder for at styrke den forebyggende del af Stabilitets- og Vækstpagten

Finansminister-taskforcen konkluderede, at den forebyggende del af Stabilitets- og Vækstpagten skal styrkes, særligt skal vurderingen af efterlevelsen af reglerne i den forebyggende del af Pagten fortsat baseres på ændringen i struktursaldoen, suppleret med en vurdering af udgiftsudviklingen fraregnet diskretionære skatteændringer. Betydelige afvigelser fra tilpasningsstien mod de mellemfristede budgetmål (MTO) (som hovedregel en strukturel budgetforbedring på 0,5 pct. af BNP om året) vil give anledning til yderligere skridt i form af fx en henstilling fra Rådet og i sidste ende eventuelt økonomiske sanktioner for eurolandene. Taskforcen var endvidere enig om, at den præcise metode og parametrene til at foretage denne vurdering skulle defineres i sekundær lovgivning og/eller i adfærdskodeksen for implementering af Stabilitets- og Vækstpagten.

Kommissionen har stillet forslag om, at den forebyggende del af Stabilitets- og Vækstpagten skal indeholde regler om at foretage en vurdering af den årlige vækst i de offentlige udgifter i forhold til en realistisk mellemfristet BNP-vækstrate, idet der tages højde for diskretionære tiltag på indtægtssiden, jf. nærheds- og grundnotat vedr. KOM(2010)526. Drøftelserne i EFC har imidlertid vist, at der er bred støtte til en mekanisme, hvor struktursaldoen forbliver den primære indikator i forbindelse med overvågningen i den forebyggende del af Pagten.

EU-landene er enige om, at analysen af udviklingen i struktursaldoen for alle lande skal suppleres med en helhedsvurdering, der særligt inddrager en analyse af væksten i de offentlige udgifter fraregnet diskretionære skatteændringer. EU-landene støtter generelt Kommissionens forslag om, at det mål for de offentlige udgifter, som vurderes, er de totale primære udgifter, men der er opnået enighed om, at det relevante mål for de offentlige udgifter skal ekskludere konjunkturbetingede ændringer i udgifter til ledige for at sikre, at de automatiske stabilisatorer, der fx virker ekspansivt og bidrager til at styrke vækst og beskæftigelse under en lavkonjunktur, kan slå igennem. Der er lagt op til, at lande, der mere end overholder deres MTO, kan øge deres offentlige udgifter mere end den realistiske mellemfristede BNP-vækstrate, selvom det ikke opvejes af tiltag på indtægtssiden, med mindre der er stillet krav om andet i henstillinger vedrørende finanspolitik under den forebyggende eller korrigerende del af overvågningen af makroøkonomiske ubalancer. For lande, der ikke har opnået deres MTO, er der endvidere lagt op til, at udgiftsudviklingen fraregnet diskretionære skatteændringer skal vurderes i forhold til en vækst, der ligger 1 pct.-point under den realistiske mellemfristede BNP-vækstrate.

Der er endvidere bred enighed om, at der er behov for kvantitative tærskelværdier i forhold til at kunne vurdere, hvorvidt der foreligger en signifikant afvigelse fra tilpasningsstien mod MTO, som kan udløse yderligere skridt i form af fx en henstilling fra Rådet. Det er foreslået at definere en afvigelse som signifikant, hvis afvigelsen har en effekt på de offentlige finanser, som udgør mindst 0,5 pct. af BNP i et år eller samlet over to år.

Ad 2: En numerisk hovedregel til vurdering af hastigheden for nedbringelse af den offentlige gæld

Taskforcen konkluderede, at der er behov for et større fokus på den offentlige gæld og finanspolitisk holdbarhed i den finanspolitiske overvågning. Særligt skal EU-lande med en offentlig gæld over 60 pct. af BNP kunne blive omfattet af proceduren for uforholdsmæssigt store underskud, hvis gælden i en given periode ikke er tilstrækkeligt aftagende i Traktatens forstand (i henhold til TEUF artikel 126, stk. 2), også selvom det offentlige underskud er under 3 pct. af BNP. De præcise kvantitative kriterier, metoden og indfasningen af bestemmelserne for vurderingen af, hvornår gælden er tilstrækkeligt aftagende, skal defineres og fastlægges i sekundær lovgivning og/eller i adfærdskodeksen for implementering af Stabilitets- og Vækstpagten. Nye sanktioner og håndhævelsesmekanismer, som er baseret på vurderingen af gældsudviklingen, kan ikke anvendes med tilbagevirkende kraft, og der er behov for en overgangsperiode.

Kommissionen foreslår at operationalisere Traktatens gældskriterium via en hovedregel om, at gældsudviklingen overholder gældskriteriet, hvis forskellen mellem gældsniveauet og referenceværdien er reduceret med $1/20$ (5 pct.) om året over de seneste tre år, jf. nærheds- og grundnotat vedr. KOM(2010)522.

EU-landene er generelt enige om at introducere en numerisk hovedregel for gældsnedbringelse på linje med Kommissionens forslag. Der er samtidig enighed om, at en numerisk hovedregel for gældsnedbringelse ikke skal erstatte kravet om efterlevelse af landenes mellemfristede budgetmål (MTO) eller – i det omfang MTO endnu ikke er opnået – en passende tilpasningssti mod MTO. I den forbindelse blev det noteret, at der er behov for yderligere arbejde ift. at implementere Taskforcens anbefaling om, at lande med en offentlig gæld over 60 pct. af BNP eller udtalte risici ift. gældsholdbarheden skal sikre en hurtigere tilpasning mod MTO under Stabilitets- og Vækstpagten forebyggende del.

Der er endvidere enighed om, at der skal foretages en helhedsvurdering, hvor alle relevante faktorer, som foreslået af Kommissionen, skal tages i betragtning ifm. vurderingen af gældsnedbringelsen. Kommissionen har lagt op til, at de relevante faktorer skal tages i betragtning i det omfang, at afvigelsen fra hovedreglen om gældsnedbringelse er begrænset. De relevante faktorer skal specificeres nærmere i en adfærdskodeks. Der er imidlertid allerede enighed om, at konjunkturernes effekt på gældsudviklingen skal være blandt de relevante faktorer.

Ad 3: Finanspolitiske rammer

Taskforcen konkluderede, at de nationale finanspolitiske rammer skal styrkes for at fremme den finanspolitiske disciplin og sikre efterlevelse af Stabilitets- og Vækstpagten. Taskforcen blev således enig om, at der skal vedtages en række minimumskrav til de nationale finanspolitiske rammer, og at disse skal suppleres med nogle ikke-bindende standarder, som skal anvendes ifm. vurderingen af stabilitets- og konvergensprogrammerne.

EU-landene støtter generelt Kommissionens forslag om et direktiv med krav til de finanspolitiske rammer og finder, at de foreslåede minimumskrav udgør en fornuftig og velfunderet basis for styrkelse af EU-landenes budgetrammer.

Kommissionen har gjort det klart, at efterlevelse af direktivet ikke nødvendigvis kræver vedtagelse af nye love, men at nationale bestemmelser i bredere forstand eller veletableret praksis også vil kunne være tilstrækkelige til at sikre efterlevelse af direktivet.

Mht. de nationale offentlige regnskabssystemer understreger EU-landene vigtigheden af, at der med passende frekvens er troværdige finanspolitiske data til rådighed. Kommissionen lægger op til, at der skal leveres månedlige data, men flere lande har understreget problemerne og de potentielle omkostninger ved at indsamle kassebaserede data på månedsbasis, særligt for de lokale myndigheder (niveauerne under staten i den offentlige sektor). På den baggrund drøftes det, hvilke data for de offentlige finanser landene skal oplyse, særligt hvilke typer data (kassebaserede data eller andet), med hvilke frekvenser (månedsbasis, kvartalsbasis m.v.) og hvilke niveauer af den offentlige sektor (stat, regioner, kommuner, ordninger for social sikring).

Mht. direktivforslagets bestemmelser om prognoser og fremskrivninger er EU-landene enige om, at det er relevant at inddrage alternative makroøkonomiske scenarier og følsomhedsanalyser i landenes finanspolitiske planlægning. Et stort flertal af lande kan også støtte offentliggørelse af følsomhedsanalyser, idet det tages højde for troværdigheden og robustheden af budgettet, men der skal ikke være tale om at præsentere alternative budgetter baseret på alternative økonomiske scenarier. Derudover skal troværdigheden af de anvendte prognoser til budgetplanlægningen fremmes ved at sammenligne dem med prognoser fra andre institutioner.

EU-landene er også enige om, at det skal være et EU-minimumskrav, at landene skal have nationale numeriske finanspolitiske regler, mens udformningen, håndhævelsen og overvågningen af sådanne numeriske finanspolitiske regler forbliver national kompetence. Mht. de af Kommissionen foreslåede specifikationer er landene enige om, at et EU-krav om, at landene har regler vedrørende ”konsekvenser i tilfælde af manglende overholdelse af de nationale numeriske regler”, skal forstås bredt og ikke nødvendigvis indebære, at landene på egen hånd indfører nationale (økonomiske) sanktioner. Desuden kan få klare og detaljerede undtagelsestilfælde, fx relateret til alvorlige lavkonjunkturer og kriser, støtte reglernes troværdighed.

EU-landene er endvidere enige om, at effektive mellemfristede budgetrammer på nationalt niveau er nødvendige for at sikre konsistens mellem den nationale finanspolitik og det mellemfristede perspektiv i Stabilitets- og Vækstpagten. Der er desuden en fælles forståelse om, at flerårig finanspolitisk planlægning ikke kræver flerårig budgetplanlægning.

Endelig er EU-landene enige om behovet for passende koordineringsmekanismer på tværs af de offentlige delsektorer, som foreslået af Kommissionen, herunder etablering af nationale numeriske finanspolitiske regler, der dækker alle offentlige delsektorer. Der skal dog ikke være tale om en specifik finanspolitisk regel for hver delsektor, eller at de samme regler skal gælde for alle delsektorer.

Der er lagt op til, at der skal foretages en periodevis vurdering af EU-landenes finanspolitiske rammer. Landene vil bl.a. blive vurderet ift. de bindende minimumskrav, deres budgetprocesser, finanspolitiske regler, mellemfristede budgetrammer, finanspolitiske koordineringsmekanismer på tværs af de offentlige delsektorer og uafhængige offentlige institutioners rolle. Den første vurdering i 2011 vil omfatte alle EU-lande og eventuelt medføre landespecifikke konklusioner og anbefalinger, således at disse i starten af 2012 kan indgå i vurderingen af stabilitets- og konvergensprogrammerne og eventuelle henstillinger om at bringe underskuddet ned under 3 pct. af BNP.

4. Overvågning af makroøkonomiske ubalancer

Taskforcen anbefalede at oprette en ny ramme til overvågning af makroøkonomiske ubalancer. Den nye overvågningsramme skal bestå af to elementer: For det første identificering og forebyggelse af risikoen for makroøkonomiske ubalancer og svagheder, og for det andet korrektion af uforholdsmæssigt store makroøkonomiske ubalancer. Overvågningen skal vedrøre alle EU-lande. Behovet for politiske tiltag er størst i lande med vedvarende og store betalingsbalanceunderskud og tab af konkurrenceevne. I lande med store betalingsbalanceoverskud bør tiltag endvidere sigte på at identificere og implementere strukturreformer, som styrker den indenlandske efterspørgsel og vækstpotentialet.

Den forebyggende del

EU-landene støtter generelt Kommissionens forslag om en advarselsmekanisme bestående af et indikatorbaseret 'scoreboard' med indikative advarselstærskelværdier og økonomisk analyse. Scoreboardet skal bestå af et lille antal simple, målbare og tilgængelige indikatorer, herunder indikatorer som sigter på at identificere fremkomsten af eksterne og interne makroøkonomiske ubalancer, sårbarheder og konkurrenceevneudfordringer. Landene mener generelt, at betalingsbalancen, nettobeholdningen af udenlandske aktiver og reale effektive valutakurser på grundlag af enhedslønomkostninger udgør et godt udgangspunkt til at beslutte hvilke indikatorer, der skal anvendes til overvågning af eksterne ubalancer. Ligeledes udgør aktiviteten i byggesektoren som andel af den samlede aktivitet og boligpriser et godt udgangspunkt for overvågning af interne ubalancer, ligesom den private gæld og kreditgivning til den private sektor kan indgå, men der er behov for yderligere arbejde på dette område.

EU-landene anerkender princippet om at differentiere indikatorerne i scoreboardet og tærskelværdierne mellem euro- og ikke-eurolande, idet det nærmere skal fastlægges, hvordan differentieringen skal operationaliseres. Det er også central at

tage nærmere stilling til, hvordan behandlingen af ubalancer på betalingsbalancen skal operationaliseres.

Der er enighed om, at scoreboardet skal kunne tilpasses over tid og tage højde for ændringer i de makroøkonomiske ubalancers natur samt mulige bedre indikatorer, som måtte blive tilgængelige i fremtiden. Listen af indikatorer og fremtidige opdateringer skal endosseres af Rådet.

Tærskelværdierne skal fastsættes således, at de opdager opbygningen af ubalancer på et tidligt tidspunkt, men samtidig undgår hyppige falske alarmer. EU-landene er generelt enige om, at der blandt andet er behov for forskellige tærskelværdier for eurolandene og ikke-eurolandene, særligt for lande med fleksible valutakurser, såfremt det er berettiget på basis af statistiske og økonomiske analyser.

Der er bred enighed om, at resultaterne af scoreboardet hverken skal fortolkes mekanisk, eller offentliggøres alene, men suppleres med økonomisk analyse, og tilsammen kan dette danne grundlag for en dybdegående analyse af ubalancerne. I den forbindelse er der enighed om behovet for at definere nogle generelle kriterier for, hvornår en dybdegående analyse skal iværksættes, idet der skal tages højde for det enkelte lands specifikke forhold og landets effekter på ØMU'en. Kommissionen vil præsentere sin årlige rapport baseret på advarselsmekanismen og de økonomiske analyser for Rådet og eurogruppen, som vil drøfte rapporten, før der foretages dybdegående analyser. I forbindelse med en beslutning om at foretage en dybdegående analyse tager Kommissionen højde for Rådets og eurogruppens konklusioner, men det er Kommissionen, der træffer den endelige beslutning om at iværksætte en analyse.

EU-landene er enige om, at dybdegående analyser skal være omfattende og indtage en række analytiske værktøjer, indikatorer og kvalitativ landespecifik information. De dybdegående analyser skal vurdere, hvorvidt der eksisterer ubalancer og sårbarheder, hvorvidt disse er uforholdsmæssigt store, og, hvis det er tilfældet, indikere retningen for passende politiktiltag til korrektion af ubalancerne. På basis af en dybdegående analyse skal Kommissionen informere Rådet om, hvorvidt den finder, at et land har ubalancer eller svagheder.

Den korrigerende del

EU-landene støtter generelt Kommissionens forslag vedr. en procedure for uforholdsmæssigt store ubalancer, herunder processen, indholdet og vurderingen af handlingsplanerne for korrigerende tiltag samt overvågning, vurdering af korrigerende tiltag og ophævelse af proceduren for uforholdsmæssigt store ubalancer.

Der er endvidere bred støtte til forslaget om at kunne pålægge eurolandene økonomiske sanktioner ifm. proceduren for uforholdsmæssigt store ubalancer. Sanktionerne skal kun relateres til manglende gennemførelse af tiltag for at adressere ubalancerne, som er under regeringernes kontrol. Der er endvidere støtte til at

undersøge muligheden for at anvende ikke-økonomiske sanktioner, som eventuelt kan udbredes til ikke-eurolandene.

Hjemmelsgrundlag

Ikke relevant.

Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres om rapporten.

Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Ikke relevant.

Statsfinansielle konsekvenser

Rapporten har i sig selv ikke statsfinansielle konsekvenser, men de retsakter, som efterfølgende vil skulle vedtages på basis af Kommissionens forslag, vil kunne have statsfinansielle konsekvenser, jf. nærheds- og grundnotater om Kommissionens forslag.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Rapporten har i sig selv ikke samfundsøkonomiske konsekvenser.

Høring

Rapporten har ikke været sendt i høring.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Samlenotat vedr. Kommissionens meddelelse om et styrket økonomisk-politisk samarbejde i EU af 12. maj 2010 blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for ECOFIN den 18. maj 2010. Samlenotat vedr. Kommissionens meddelelse af 30. juni 2010 blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg forud for ECOFIN den 13. juli 2010. Folketingets Europaudvalg blev endvidere orienteret om status for forhandlingerne i finansminister-Taskforcen i forbindelse med forelæggelsen af ECOFIN den 8. juni 2010 og ECOFIN den 7. september 2010 og blev forelagt samlenotat vedr. udkastet til Taskforce-rapport til forhandlingsoplæg i forbindelse med forelæggelsen af ECOFIN den 19. oktober 2010.

Holdning

Dansk holdning

Regeringen kan generelt støtte rapporten om status for forhandlingerne om forslagene til styrket økonomisk samarbejde i EU.

Regeringen lægger vægt på at styrke den *forebyggende del af Stabilitets- og Vækstpagten*, der indebærer, at EU-landene skal arbejde for at opnå strukturel balance og konsolidere de offentlige finanser i gode tider, således at landene sikrer sig bedre mulighed for at kunne gøre en indsats for vækst og beskæftigelse under lavkonjunkturer og kriser. Fra dansk side støttes således særligt initiativer, der kan sikre øget efterlevelse af de mellemfristede mål om strukturelle budgetter tæt på balance. Regeringen støtter, at der foretages en helhedsvurdering af tilpasningen mod de mellemfristede mål med struktursaldoen som hovedindikator suppleret med andre faktorer, herunder analyser af væksten i de offentlige udgifter i forhold til den mellemfristede BNP-vækst. Regeringen lægger i den forbindelse vægt på og arbejder aktivt for, at det mål for de offentlige udgifter, som inddrages i denne analyse som bidrag til helhedsvurderingen, sikrer at de automatiske stabilisatorer kan slå igennem, herunder under en lavkonjunktur.

Regeringen støtter et øget fokus på den offentlige gæld og finanspolitisk holdbarhed i Stabilitets- og Vækstpagten og kan under den *korrigerende del af Stabilitets- og Vækstpagten* støtte en styrkelse af gældskriteriet i proceduren for uforholdsmæssigt store underskud, fx i kraft af en hovedregel for efterlevelse af Traktat-kriteriet om, at gælden skal udgøre under 60 pct. af BNP eller falde med tilfredsstillende hastighed. Regeringen arbejder for og lægger vægt på, at der i implementeringen af en hovedregel for gældsnedbringelse foretages en helhedsvurdering af landenes efterlevelse af gældskriteriet, der inddrager alle relevante forhold, herunder konjunkturudviklingen, og at reglen ikke på utilsigtet vis får en procyklisk effekt.

Regeringen kan støtte en styrkelse af de *nationale finanspolitiske rammer*, men lægger vægt på, at der er en vis fleksibilitet ift. hvordan der sikres overensstemmelse mellem de nationale finanspolitiske rammer og forpligtelserne i Traktaten. Regeringen kan endvidere støtte, at der defineres visse fælles principper eller krav til de nationale finanspolitiske rammer. Regeringen arbejder for, at kravene vedrørende statistik for stat, regioner og kommuner står mål med merværdien og omkostningerne ved at tilvejebringe data.

Regeringen støtter en bredere fokus på *makroøkonomiske ubalancer* i det finanspolitiske samarbejde, herunder forslaget om en advarselsmekanisme med relevante indikatorer i et scoreboard samt introduktionen af en procedure for uforholdsmæssigt store ubalancer. En bredere økonomisk overvågning er relevant for alle EU-lande. Regeringen arbejder for, at EU's anbefalinger primært skal vedrøre målene om korrektion af ubalancer og i videst muligt omfang give landene fleksibilitet mht. valg af de konkrete politikinstrumenter. Regeringen lægger vægt på, at indikatorerne fastlægges i Rådet efter forslag fra Kommissionen. Regeringen noterer sig støtten til forslaget om økonomiske sanktioner for eurolande og er indstillet på at drøfte mulighederne for ikke-økonomiske "sanktioner", fx offentliggørelse af mulige anbefalinger og henstillinger samt afrapportering til DER, for alle EU-lande.

Andre landes holdninger

Alle EU-lande ventes generelt at støtte rapporten om status for forhandlingerne om forslagene til styrket økonomisk samarbejde i EU.

Dagsordenspunkt 8a: Forberedelse af Det Europæiske Råd den 16.-17. december 2010 – Rapport om behandling af systemiske pensionsreformer under Stabilitets- og Vækstpagten

Resumé

ECOFIN ventes at drøfte en rapport til DER den 16.-17. december 2010 om behandling af omkostningerne ved systemiske pensionsreformer under Stabilitets- og Vækstpagten.

Baggrund og indhold

I forbindelse med Det Europæiske Råd (DER) den 28.-29. oktober 2010 besluttede DER, at Rådet skulle fremskynde arbejdet med, hvordan der skal tages højde for effekten af pensionsreformer ifm. implementeringen af Stabilitets- og Vækstpagten, og at Rådet skulle rapportere til DER i december 2010. ECOFIN ventes på den baggrund at drøfte en rapport til DER den 16.-17. december 2010 om behandling af systemiske pensionsreformer under Stabilitets- og Vækstpagten.

Spørgsmålet om behandling af pensionsreformer under Stabilitets- og Vækstpagten er blevet rejst af en gruppe af EU-lande ifm. det igangværende arbejde med at styrke det økonomiske samarbejde i EU. Landene argumenterer for, at pensionsreformer, som indfører et obligatorisk individuelt bidragsfinansieret fondsbaseret pensionssystem i stedet for et skattefinansieret offentligt pensionssystem ("systemiske pensionsreformer"), styrker de offentlige finanser på lang sigt, men svækker de offentlige finanser på kort sigt. Det kan mindske incitamentet til at gennemføre sådanne reformer, særligt under et nyt styrket sanktionsregime i Pagten. Samtidig medfører pensionsreformerne en ulige behandling ift. lande, der ikke har indført sådanne reformer, idet disse landes offentlige finanser ikke er tilsvarende svækket på kort sigt (mens landene til gengæld står over for store udfordringer på længere sigt).

Rapporten fra finansminister-taskforcen under ledelse af DER-formanden nævner på den baggrund, at der skal tages øget hensyn til effekten på underskuddet og gælden af pensionsreformer, som indfører et obligatorisk individuelt bidragsfinansieret fondsbaseret pensionssystem, der kan svække de offentlige finanser på kort sigt, men styrke dem på lang sigt¹.

Det fremgår af rapporten til DER, at ECOFIN er enig om, at systemiske pensionsreformer med positive effekter på den langsigtede finanspolitiske holdbarhed, men negative effekter på de offentlige finanser på kort sigt, er vigtige, og at reglerne i Stabilitets- og Vækstpagten ikke skal mindske incitamenterne til at gennemføre sådanne reformer. ECOFIN er endvidere enig om, at revision af Traktatens protokol nr. 12 vedr. proceduren for uforholdsmæssigt store underskud, de statistiske regler under ESA 95 eller Eurostats beslutning fra 2004 om klassificering af pensionssystemer ikke er aktuel.

¹ Se den endelige Taskforce-rapport her:

http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/117236.pdf

Kommissionen har i sit forslag af 29. september 2010 til ændring af Stabilitets- og Vækstpagtens korrigerende del foreslået regler, der øger Pagtens fleksibilitet i forhold til effekterne af pensionsreformer (KOM(2010)522). Kommissionen foreslår således, at der skal tages hensyn til pensionsreformer, så et land med en offentlig gæld under 60 pct. af BNP kan blive undtaget fra proceduren for uforholdsmæssigt store underskud, hvis et underskuds overskridelse af grænsen på 3 pct. af BNP netop skyldes en pensionsreform, uanset om underskuddet er tæt på 3 pct. af BNP (hvilket er kravet for at kunne tage hensyn til effekterne af pensionsreformer under de gældende regler), eller om underskuddet er noget større end 3 pct. af BNP. Kommissionen foreslår endvidere, at der som noget nyt også tages højde for reformernes effekter på en offentlig gæld over 60 pct. af BNP. Kommissionen fastholder dog, i lighed med de eksisterende regler, at nettoomkostningerne ved en pensionsreform skal tages i betragtning i en overgangsperiode med en lineært aftagende skala, således at der tages højde for 100 pct. af pensionsreformens effekt på de offentlige finanser det første år efter reformen og derefter en stadigt aftagende andel i de følgende år.

Rapporten redegør for, at et centralt spørgsmål, der skal tages stilling til, vedrører hvorvidt der skal tages fuldt ud hensyn til omkostningerne ved pensionsreformer eller kun delvist hensyn med en aftagende andel og en endelig overgangsperiode.

Hjemmelsgrundlag

Ikke relevant.

Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres om rapporten til DER.

Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

Statsfinansielle konsekvenser

Ikke relevant

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Ikke relevant.

Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Holdning

Dansk holdning

Regeringen støtter, at reglerne i Stabilitets- og Vækstpagten generelt skal give positive incitamenter til reformer, der styrker den langsigtede holdbarhed af de offentlige finanser, herunder pensionsreformer. Regeringen mener imidlertid, på linje med Kommissionen og flertallet af EU-lande, at de eksisterende regler efter 2005-reformen af Pagten faktisk tager højde for effekterne af sådanne reformer, men regeringen venter at kunne støtte den øgede fleksibilitet, som der måtte kunne opnås enighed om på baggrund af Kommissionens forslag under de igangværende forhandlinger.

Andre landes holdninger

Et flertal af EU-lande støtter Kommissionens forslag om øget fleksibilitet ift. behandlingen af omkostningerne ved systemiske pensionsreformer i Stabilitets- og Vækstpagten. En gruppe lande mener, at Kommissionens forslag ikke indebærer tilstrækkelig fleksibilitet.

Dagsordenspunkt 9: Sundhedsrapport

Resumé

ECOFIN ventes på det kommende møde at vedtage rådskonklusioner om sundhedssystemerne i EU med udgangspunkt i en rapport fra EPC og Kommissionen. Rapporten er udarbejdet som led i arbejdet med, at højne kvalitet i de offentlige finanser og øge kendskab til mulige områder for forbedringer, herunder i EU-landenes sundhedssystemer. Landene ventes generelt at kunne endossere de ventede rådskonklusioner.

Baggrund

ECOFIN ventes på det kommende rådsmøde den 7. december 2010 at vedtage rådskonklusioner på baggrund af en rapport om sundhedssystemerne i EU, med baggrund i forudgående drøftelse. Rapporten er udarbejdet af udvalget for økonomisk politik (EPC) og Kommissionen som opfølgning på rådskonklusioner af 5. maj 2009 om den langsigtede holdbarhed af og kvaliteten i de offentlige finanser i EU-landene. Konklusionerne anmodede bl.a. EPC og Kommissionen om at fortsætte arbejdet med at forbedre grundlaget for en vurdering af kvaliteten i de offentlige finanser, herunder via en systematisk analyse af efficiens og effektivitet i de offentlige udgifter. EPC og Kommissionen gennemførte på den baggrund en undersøgelse af institutionelle forhold kendetegnende for sundhedssystemerne i EU-landene.

Indhold

Rådskonklusioner

Rådet ventes at støtte sundhedsrapporten fra EPC og Kommissionen og i dets rådskonklusioner bl.a. *fremhæve*, at sundhedsrelaterede udgifter bidrager til økonomisk velstand gennem højere erhvervsdeltagelse og produktivitet, og at sundhed er afgørende i sammenhæng med en aldrende befolkning og længere arbejdsliv. Rådskonklusionerne ventes yderligere at fremhæve, at medlemslandene i de kommende år vil skulle balancere behovet for at levere sundhedsydelser af høj kvalitet med en stigende efterspørgsel på et tidspunkt, hvor den økonomiske krise på samme tid har lagt et pres på de offentlige finanser i medlemslandene og understreget behovet for skærpede budgetmæssige begrænsninger. Derudover ventes konklusionerne at fremhæve, at sundhedsrelaterede udgifter ikke afholdes lige effektivt på tværs af lande, og at det i mange lande er muligt at forbedre befolkningens generelle sundhedstilstand uden stigende udgifter til sundhed. Givet et stigende aldersrelateret pres på sundhedsudgifterne og den nuværende økonomiske situation ventes Rådet at *gentage* sin opbakning til de tre ben i den såkaldte Stockholm-strategi for håndtering af en aldrende befolkning (vedtaget af Rådet i marts 2001), gennem gældsreduktion, øget beskæftigelse og produktivitet samt reformer af pensionssystemet og sundheds- og plejesektoren. Rådet ventes at *anerkende*, at gennemførelsen af tiltag i de seneste to årtier rettet mod at forbedre ressourceanvendelsen ("value for money") i sundhedssektoren og opbremse vækst i sundhedsrelaterede udgifter fortsat skal styrkes for at opnå den finanspolitiske konsolidering, samtidig med at der sikres universel adgang til kvalitetsbehandling.

Prioriteret uddrag af rapporten

Sundhedsrapporten søger at identificere bestemmende faktorer for sundhedsudgifterne og derfor forskelle heri på tværs af EU-landene udover den rent demografiske faktor via inddragelse af organisatoriske og institutionelle karakteristika for sundhedssystemerne i EU-landene. Dette vurderer EPC og Kommissionen, vil kunne skabe grundlaget for yderligere omkostningseffektivisering i sundhedssystemerne og dermed højne værdiskabelsen i sektoren ift. de ressourcer der allokeres hertil. Rapporten identificerer en række udfordringer, som sundhedssystemerne i EU står overfor. Et bedre kendskab til landenes sundhedssystemer, vil kunne bidrage til bedre at udpege de politikker, som kan styrke adgang til samt kvalitet af sundhedsydelser samtidig med, at den finanspolitiske holdbarhed styrkes. Stigende efterspørgsel og yderligere begrænsede ressourcer som følge af den økonomiske krise, gør ifølge EPC og Kommissionen omkostningseffektivitet til et væsentligt og afgørende mål.

Rapporten konstaterer, at øgede ressourcer til sundhedssystemerne i EU generelt og en bredere dækning af sundhedsydelser, har været forbundet med store forbedringer i den samlede EU-befolknings sundhedstilstand. Rapporten vurderer, at sundhed bidrager til økonomisk velstand gennem erhvervsdeltagelse og produktivitet, og vil være afgørende i sammenhæng med en aldrende befolkning og længere arbejdsliv.

De samlede offentlige og private sundhedsrelaterede udgifter står for en betydelig og stadig voksende del af de samlede ressourcer. EU-gennemsnittet udgjorde i 2008 9,6 pct. af BNP. Offentlige sundhedsrelaterede udgifter udgør også en betydelig andel af de samlede offentlige udgifter og af BNP, hvor EU-gennemsnittet i 2008 udgjorde hhv. 14,7 og 7,4 pct. Rapporten fastslår, at alle EU-lande står over for et stærkt og voksende pres på deres sundhedssystemer.

På den baggrund ventes stigende effektivitet og efficiens i sundheds- og plejesektoren, og deraf følgende større værdi for givne ressourcer allokeret til sektoren, ifølge rapporten at blive en af de væsentligste udfordringer for medlemslandene i de kommende år. Udfordringen skærpes, vurderer rapporten, som følge af den økonomiske krise, der ligger betydelige pres på rammemulighederne for at finansiere sundhedssektoren på det korte til mellemlange sigt i mange EU-lande. En forbedring af omkostningseffektiviteten i sundhedssektoren er som følge heraf blevet gjort desto mere presserende i mange EU-lande og en prioritet højt på den politiske dagsorden.

Alle EU-lande har universel eller har næsten universel sundhedsdækning gennem enten obligatoriske sociale sundhedsforsikringer eller nationale/lokale sundhedsordninger. Sundhedsdækningen under offentlig finansiering er omfattende. Alle EU-lande anvender et system baseret på skattefinansiering af sundhedssektoren, og som tillader undtagelser for at sikre adgang til sundhedsydelser for også mere udsatte grupper.

Rapporten angiver, at niveauet for sundhedsudgifter er resultatet af et samspil mellem efterspørgselsfaktorer og udbudssidefaktorer, og omtaler bl.a. risikoen for

såkaldt udbyder-skabt efterspørgsel og unødvendig behandling som resultat af forkerte incitamenter for udbyderen.

Den forventede levetid for befolkningen i EU er som helhed steget over det seneste årti, om end der er store forskelle på tværs af visse EU-lande for såvel kvinder som mænd. Længere forventet levetid er generelt blevet fulgt af et tilsvarende antal gode leveår. En stor forskel mellem forventet levetid og antal gode leveår resterer dog fortsat. Høje forekomster af livsstilssygdomme som følge af forkert kost, alkoholforbrug, rygning og manglende motion eksisterer fortsat, og er forbundet med de primære årsager til dødelighed og sygelighed.

Rapporten konkluderer, at der generelt forekommer at være muligheder for at forbedre omkostningseffektiviteten i sundhedssystemerne i EU, hvilket fremstår endnu mere presserende i lyset af behovet for finanspolitisk konsolidering i EU-landene.

Rapporten om væsentlige generelle udfordringer for sundhedssystemerne i EU-landene

Rapporten peger mod flere politikudfordringer på sundhedsområdet, som ifølge rapporten bør adresseres i medlemslandene i de kommende år. Særligt er det nødvendigt, at medlemslandene i udformningen af deres sundhedssystemer:

1. Sikrer en holdbar finansieringsmæssig basis og en passende diversifikation ("pooling") og fordeling af midler;
2. Tilskynder til en omkostningseffektiv anvendelse af ordninger og sundhedsydelser gennem passende incitamenter;
3. Sikrer en balanceret sammensætning af personalemæssige færdigheder og forbereder det fremtidige personalebehov som følge af aldring;
4. Reducerer unødigt brug af specialist- og hospitalsbehandling imens den primære sundhedsbehandling styrkes;
5. Sikrer en omkostningseffektiv anvendelse af medicin, som tillader innovation;
6. Forbedrer styring i sundhedssektoren (beslutningstagning og ledelse);
7. Forbedrer datagrundlaget i sundhedssektoren for at understøtte præstationsforbedring;
8. Anvender sundhedsteknologiske vurderinger mere systematisk i beslutningsprocedurer;
9. Forbedrer sundhed gennem en mere effektiv sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende indsats i og uden for sundhedssektoren.

Rapporten om udfordringer for sundhedssystemet i Danmark

Rapportens gennemgang af Danmark viser, at en lang række reformer er gennemført i Danmark over årene, som efter Rapportens vurdering i vid udstrækning har vist sig succesfulde. Rapporten anbefaler, at Danmark fortsat forfølger sådanne reformer. I den henseende vurderer rapporten, at de primære udfordringer for den danske sundhedssektor er følgende:

- At fortsætte konsolidering af Kommunalreformen fra 2007 og de nye beslutningsstrukturer resulterende herfra indenfor sundhedssektoren;

- Fortsat fokusering på en balanceret sammensætning af personalemæssige færdigheder i alle dele af sundhedssektoren, og et gennemskueligt henvisningssystem mellem behandlingsled for at sikre en effektiv anvendelse af ressourcer;
- Forøgelse af hospitalernes produktivitet. I tillæg hertil, mhp. konsolidering af de seneste års initiativer rettet mod reduktion af opgaveoverlap, forbedret efficiens og kvalitet i hospitalssektoren, synes der at være rum for øget anvendelse af endags operationsforløb ("day case surgery") og øge udbud af opfølgende pleje for patienter i plejesektoren for således at reducere unødigt anvendelse af akutbehandling for disse patienter;
- Undersøger om yderligere tiltag er nødvendige for at kontrollere udgifter til medicin, særligt hospitalsmedicin, som er steget i de senere år.
- Fortsat fokus på sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter, givet påviste risikofaktorer.

Hjemmelsgrundlag

Ikke relevant.

Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

Europa-Parlamentets udtalelser

Sagen har ikke været forelagt Europa-Parlamentet.

Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Sagen har ingen konsekvenser for gældende dansk ret.

Statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ingen direkte statsfinansielle konsekvenser. I det omfang rapporten og rådskonklusionerne fører til større omkostningseffektivitet og efficiens i sundhedssektorens ressourceanvendelse, vil dette have positive statsfinansielle konsekvenser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ingen direkte samfundsøkonomiske konsekvenser. I det omfang rapporten og rådskonklusionerne fører til større omkostningseffektivitet og efficiens i sundhedssektorens ressourceanvendelse, vil dette have positive samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark og EU-landene som helhed. Desuden bidrager sundhed til økonomisk velstand gennem erhvervsdeltagelse og produktivitet, og vil være afgørende i sammenhæng med en aldrende befolkning og længere arbejdsliv.

Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Holdning*Regeringens holdning*

Danmark kan generelt støtte sundhedsrapporten og de ventede rådskonklusioner. Det er henset til behovet for konsolidering af de offentlige finanser på både kort og langt sigt nødvendigt med en bedre ressourceanvendelse og styring på sundhedsområdet, herunder via øget produktivitet på sygehuse og i praksissektoren.

Andre landes holdning

Alle lande ventes generelt at kunne give opbakning til rapporten.